

CORINA PALADE

FILARETA RUMEGA

INVITAȚIE LA LECTURĂ

Clasa a III-a

Auxiliar pentru orele de lectură

Editura TAIDA

- IAȘI -

Argument

Prezenta lucrare se oferă ca instrument preponderent practic ce cuprinde modalități posibile pe care le pot îmbrăca activitățile menite să dezvolte dragostea copilului pentru lectură și carte.

Selectarea textelor prezentei lucrări a avut în vedere: genurile literare specifice literaturii pentru copii, familiarizarea elevilor cu opera scriitorilor consacrați, dar și cu a celor propuși de manualele școlare.

Autoarele

CUPRINS

ARGUMENT	3
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	6
Nedespărțite!..., de Emil Gârleanu	6
Fișă de lectură	7
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. ROMANUL	8
Robinson Crusoe, de Daniel Defoe	8
Fișă de lectură	10
LITERATURA DESPRESCRIPTIVĂ	11
FRUMUSEȚILE PATRIEI	11
În pădurea Petrișorului, de Mihail Sadoveanu	11
Dumbrava minunată de Mihail Sadoveanu	11
Muntele cel hodoronc-tronc, de Marin Sorescu	11
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	13
Cuconul învățat, de Al. Mitru	13
Fișă de lectură	14
DRAMATURGIA	16
Înșir' te mărgărite, de Victor Eftimiu	16
Fișă de scriitor	19
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	20
O faptă generoasă, Edmondo De Amicis	20
CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI. POEZIA PATRIOTICĂ	24
Trei, Doamne și toți trei, de George Coșbuc	24
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	26
Căprioara, de Emil Gârleanu	26
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	29
Stejarul din Borzești, de Eusebiu Camilar	29
Fișă de lectură	34
Atelier de creație	35
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. SNOAVA	36
Nașterea lui Păcală	36
Păcală se bagă în ghiozdanul lui Tândală	38
CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI. POEZIA DESPRE VIEȚUITOARE	40
Șase pui și-o biată mamă, de Vasile Militaru	40
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	42
Fetița cu chibriturile, de Hans Christian Andersen	42
Exerciții aplicative	43
DRAMATURGIA	45
Teatru folcloric	45
Jocul Ursului	47
Datini, de Victor Eftimiu	50

CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI. POEZIA RELIGIOASĂ	50
Răsai asupra mea, de <i>Mihai Eminescu</i>	51
Fișă de lectură	51
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. BASMUL	53
Creanga de alun, de <i>L.N. Tolstoi</i>	53
Fișă de lectură	54
CREAȚIA EPICĂ ÎN VERSURI. FABULA	56
Bivolul și coțofana, de <i>George Topârceanu</i>	56
Fișă de lectură	57
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. LEGENDA	58
Legenda macului roșu, de <i>Mihai Huială</i>	58
DRAMATURGIA	60
Teatru pentru copii	60
Cinci pâini, scenariu după <i>I. Creangă</i>	60
CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI. POEZII DESPRE NATURĂ	63
Vasile Alecsandri	63
Oaspeții primăverii	63
CREAȚIA EPICĂ ÎN VERSURI. FABULA	66
Musca, de <i>Alexandru Donici</i>	66
CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI. POEZIA DESPRE NATURĂ	68
Povestea codrului, de <i>Mihai Eminescu</i>	68
CREAȚIA LIRICĂ ÎN VERSURI	70
MIHAI EMINESCU	70
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	72
Bunicul, de <i>Barbu Ștefănescu Delavrancea</i>	72
Atelier de creație	76
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. LEGENDA	77
Stigletele, de <i>Mihail Sadoveanu</i>	77
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. POVESTIREA	82
La cireșe, de <i>Ion Creangă</i>	82
Fișă de lectură	83
Păsărinca-n timpul iernii	86
Nu lucrezi n-ai ce mânca	86
CREAȚIA EPICĂ ÎN PROZĂ. BASMUL	87
Zâna zânelor, de <i>Petre Ispirescu</i>	87
Fișă de lectură	92
Bibliografie	94

Crearea epică în proză. Povestirea

Nedespărțite!...

de Emil Gârleanu

„Toamna! Pădurea fumează. Negurile se lasă perdându-și zările. Păsările se rotesc în înalt, se deșira, iar se strâng și iar se rădesc, apoi își aleg călăuzele, le pun în frunte, și-n vârf de săgeată călătoresc. Se ridică stolul sus-sus, pe apa albastră a cerului, și lin, ca împinse de un dor tainic, vâslesc, se șterg din zarea plaiurilor noastre. Se duc! Încotro?”

În nopțile reci de toamnă văzduhul parcă freacă. O lume ciudată pare că prinde ființa sub stele; noian de frunze desprinse pare că sunt purtate de vânturi; umbre se strecoară rătăcite; țipete răsar și se sting; chemări de călăuzire umplu largul cuprinsului. Sunt păsările călătoare. Și cu ele parcă iau ceva din sufletul nostru, în ochii lor parcă fură soarele, pe aripile lor parcă duc primăvara.

Un stol de turturele a întârziat. Grăbite s-au strâns în dimineața aceasta, și-n fâlfâirile lor, care se aud ca niște sunete supte ușor dintr-un flaut, pornesc. Întâi o iau pe aproape de pământ, peste lunci, deasupra rariștilor, printre plopii înalți, ca și cum ar vrea să mai vadă locurile aceste o dată. Apoi fac un ocol mare, de jur împrejurul păduricii, în vreme ce o rază de soare împunge pânza norilor și tivește pe cer o dungă de lumină. Bucuroase, păsările bat din aripi și se hotărăsc. Patru, două perechi, o iau mai înainte, o pereche rămâne în zbor mai potolit, în urmă. Ajung deasupra râului; un țipăt năbușit, din gușă — un semn al călăuzei — vrea să le strângă pe toate la un loc. Și-n clipa aceea un bubuit de pușcă clocotește aerul cuprinsurilor. Cele două perechi feresc ca fulgerul în lături; dar din perechea din urmă, o turturică își curmă zborul, își adună apoi puterile, cu cel din urmă fior al vieții, se rotește în două cercuri, se înalță drept, ca o săgeată în văzduh, spre raza de soare, apoi cade rostogolindu-se în undele râului, care o fură și o poartă mai departe.

Stingerul, soțul, urmărește puțin stolul, apoi se întoarce, caută îngrijorat și, pe apa tulbure, își vede tovarășa. O putere îl ține atunci deasupra văltoirii, cu ochii nedesprinși de la trupul plăpând și pătat de sânge ce luneca la vale, de la trupul pe care, în cercuri strânse, îl urmărește mereu.

Și sub cerul în care raza de soare s-a stins, călătoresc trei: stolul care se șterge în zare ca un rămas bun, pasărea moartă mânată de valuri, și porumbelul care se rotește mereu, urmărindu-și soția, ca un simbol al veșnicei iubiri!...

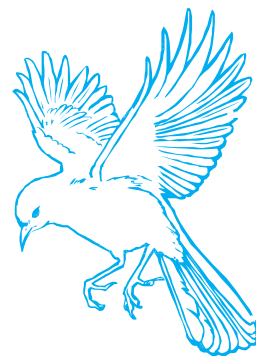
Și-n urma lor, toamna cade mai grea!”

1. Povestește textul după planul de idei:

- Peisajul cenușiu de toamnă;
- Pregătirea păsărelelor pentru plecare;
- Pornirea spre lunga călătorie.

2. Reține și folosește imagini sugestive în compunerile tale:

- „o lume ciudată care prinde ființă sub stele“;
- „noian de frunze desprinse și purtate de valuri“;
- „umbre care se strecoară rătăcite“;
- „ochii lor care parcă fură soarele“;
- „aripile lor care parcă duc primăvara“;
- „fâlfâirile lor care se aud ca niște sunete supte ușor dintr-un flaut“.

3. Imaginează-ți că trebuie să ilustrezi coperta unei cărți, în baza textului citit. Ai posibilitatea să o faci în spațiul de mai jos. Nu uita că trebuie să scrii titlul, numele autorului și să realizezi un desen adecvat și captivant.

Fișă de lectură

- ❁ Titlul: _____
- ❁ Autorul: _____
- ❁ Locul desfășurării acțiunii: _____
- ❁ Timpul desfășurării acțiunii: _____
- ❁ Desfășurarea acțiunii: _____
- ❁ Am trăit sentimente de _____ când

- ❁ Textul mă învață să _____
- ❁ Expresii frumoase, cuvinte magice: _____

Literatura descriptivă

Frumusețile Patriei

În pădurea Petrișorului

(fragment)

de Mihail Sadoveanu

„Era pe la sfârșitul lui august, și pădurea Petrișorului, bătrână și nestricată de mână de om, își desfășura tăcută bolțile de frunzișuri. Urca domol coline trăgănate, se ridica departe într-un pisc prăpăstios, în vârful căruia săgeta spre cer un brad vechi, care vestea cel întâi printr-un șuiet adânc sosirea vânturilor“

Dumbrava minunată

(fragment)

de Mihail Sadoveanu

„Îndată ce soarele scăpătă după culme, luna alungată de pe tărâmul celălalt ieși în răsărit, la marginea dumbrăvii. Niciodată Lizuca nu văzuse luna așa de aproape și așa de mare. Spre asfințit, în fundul pădurii, clipeau încă fire de jar sub spuză“

Și cu toate că spre răsărit se înroșea luna și creștea lumina până peste pielea ogoarelor, în pădure o umbră tainică și deasă se întindea, izvorând din văi și cotloane necunoscute“

Muntele cel hodoronc-tronc

(fragment)

de Marin Sorescu

„Munții noștri sunt bogați ca soarele. Au aur și argint în toate buzunarele.

Creasta aia, care parcă se clatină, cred că e de platină. Unde te-ndrepti dai de nuiiele pentru fluier și de bușteni groși. Sub pietre sunt cărbuni, cu care desenează locomotivele aburii pufoși. Au fier, var, sare dar ce n-au? Chiar și lupii care fac „ham-ham“. Ca să nu mai vorbesc de ape minerale și alte izvoare: cu ele munții se spală pe picioare. Da, da, nu mai sunt alții care să le semene.

Uite, ne fac semn să intrăm în ei ca-n cetatea lui Cremene.“

1. Citește de 2-3 ori fragmentele de mai sus.
2. Selectează cel puțin 5 expresii frumoase din textele de mai sus și alcătuiește cu ele propoziții.

3. Găsește câte 3 însușiri pentru următoarele cuvinte:

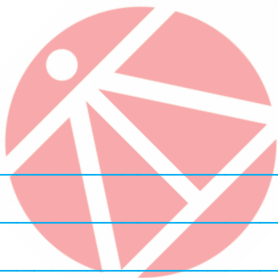
pădure – _____
pisc – _____
umbră – _____
ape – _____

4. Crează comparații:

alb ca _____
întunecat ca _____

5. Prezentați imagini din excursii / vacanțe / vizite care ilustrează frumuseți ale patriei noastre. Observați formele de relief! Realizați un album al clasei pe care să-l folosiți și la alte discipline.

6. Scrieți o scrisoare unui prieten real sau imaginar, din altă țară în care să-i vorbești despre România (10 rânduri).

Dragă prietene,

Crearea epică în proză. Povestirea

Cuconul învățat

de Al. Mitru

„Un boier avea odată un cucon prost, răutăcios și cu purtări urâte. A hotărât să-l trimită în mâna unui înțelept, să ajungă om cu minte luminată și cu purtări alese.

S-a dus băiatul, că nu era greu de mers acolo.

L-a primit înțeleptul în gazdă, s-a apucat să-i spună tot ce știa, tot ce se pricepea el.

L-a învățat cum să se poarte față de cei bătrâni, și față de părinți, față de învățător, față de cei ce-ți fac bine, față de orice om.

Cuconul asculta, dar nu se silea să țină minte. Nu-i plăcea nici să se ostenească peste fire cu învățătura.

A stat, a învățat ce-o fi învățat, a venit vremea să se-ntoarcă acasă. A scris răvaș boierului să i-se-ntoarcă acasă feciorul. Au plecat copilul cu sluga către casă. Înainte le-a ieșit boierul.

O slugă ducea un cal cu sine. Așa poruncise boierul, să încerce pe fecior, să vadă ce a prins cât a stat la învățatură.

S-au întâlnit și s-au îmbrățișat. Sluga a adus calul. Feciorul l-a încălecat. Tatăl său a rămas jos.

S-a mâniat boierul:

– De ce-ai mai stat la învățatură, dacă nu știi că locul cel mai bun trebuie să-l dai părintelui sau celui mai bătrân?

– Cât am stat la învățatură, am știut. Acum mă întorc acasă. Ce îmi mai trebuie?

Nu, nu ... Un buciom nu se poate face din orice lemn, nici trandafirul nu poate răsări în orice pământ.“

Învățătura nu-i cu folos dacă nu o transformi în fapte.

Fișă de lectură

Titlul: _____

Autorul: _____

Personaje: _____

↳ **Răspunde la întrebări:**

1. Ce fel de fecior avea boierul?

2. Ce a hotărât boierul pentru copilul său?

3. Cum a fost testat feciorul de tată când s-a întors de la înțelept?

4. Care este învățătura textului?

5. Explică oral proverbele:

× „Înțeleptul învârtește de șapte ori vorba în gură înainte de a vorbi.“

× „Învățătura e ca aurul – are preț oriunde.“

× „Omului cu-nvățătură îi curge mierea din gură.“

6. Crează un alt final povestirii:

A stat, a învățat ce-o fi învățat, a venit vremea să se-ntoarcă acasă. _____

Dramaturgia

Înșir'te mărgărite

de Victor Eftimiu

(fragment)

„Treceam pe acolo. Nu-ncepuse bătălia...

Îi vedeam cum stau de vorbă. Făt-Frumos era călare
Și vorbea de sus, cu Zmeul. Dar văzând apoi că-l are
Prea departe, se coboară, lasă roibul fără frâu
Și s-apropie de liftă, pe când eu, ascuns în grâu,
Tremuram, strângeam din coate și tăceam chitic.
Deodată,

Făt-Frumos, cu fața toată de-o mânie grea brăzdată,
Scoase paloșul din teacă și răcni: «Destul! Destul!
De minciuni, de vorbă dulce și de daruri sunt sătul.
Vrei să-mi dai pe Cosânzeana, ori în săbii ne tăiem?
Ține-te, Zmeule, că-s gata: nu te temi și nu mă tem!»
Zmeul-Zmeilor atuncea scuturându-și solzii grei
Îi rânji în nas și-i zise: «Hai la luptă dacă vrei!»

«Hai la luptă», îi răspunde Făt-Frumos. Și-odată ia,
Când în aripi, când în creștet pe balaur mi-l tăia ...
Făt-Frumos lovea în față, iară Zmeul tot în lături;
Când săreau la zece poștii, când se pomeneau alături ...
Scăpărau scânteii din săbii. Sângele curgea belșug.
Unul se lupta cu cinste, iar celălalt cu vicleșug.

Obosiți, de la o vreme, se opriră-n drum nițel.
Pe când eu, ascuns în grâne, mă făceam mai mărunțel ...
Nu știu cât am stat în pace, că pe Zmeu nu-l mai văzui ...
Se făcu, mări, o roată cu luminile verzui
Și venea să-nghită Fătul. Însă Fătul nu crâcni:
Se făcu și el o roată roșie, și izbucni
Ca un foc ce iese noaptea de prin clăi. Se repezea
Când o roată, când cealaltă și striga: «Păzea, păzea!»

Se ciocneau în luptă cruntă. Numai flăcări scapăra.
Cerul tot era lumină ... tot pământul tremura ...
Iarba sfârâia pârlită, frunzele se răsuceau,
Toate apele secară, păsările-n drum zăceau,
Numai cele două flăcări, înălțându-și fumul greu,
Mai aprinse, mai cumplite, se luptau mereu, mereu!
Mă lovea căldura-n față. Când credeam c-o să m-aprind,
Văd că cele două roate brațe-n brațe se cuprind
Și vrăjmașii iar ieșiră, plin de fum, din roata lor ...
«Ești voinic de tot băiete!» zice Zmeul-Zmeilor ...
«Vrei să-mi dai pe Cosânzeana? îl întrebă Făt-Frumos –
Ori te bați mereu cu mine până te-oi răzbi la os?»
«Ba mă bat!» răspunde Zmeul. Plin de sânge, plin de scrum,
Se luptară iar voinicii, colo-n margine de drum ...
Amândoi cu mâna goală se luară iar la trântă!
Parcă le creștea puterea, tot mai mare, mai ne-nfrântă.
Zmeul ia pe Făt-Frumos în brațe și, cu cel din urmă-avânt,
Încordându-și toată vloga, îi făcu-n văzduhuri vânt ...
Îl smuci odată-n dreapta și la stânga înc-odată,
Îl ținu ca lumânarea și pocnindu-l dintr-o dată,
În pământul ars ca piatra, până-n glezne îl vârî.
Îl lăsa înfipt acolo și-n spre gârlă coborî ...“

1. Explicați care era cauza dușmăniei dintre Făt-Frumos și Zmeu.

2. Precizați cum luptă fiecare dintre cei doi adversari.

3. Povestiți cum s-au transformat luptătorii pentru a se doborî unul pe altul.

4. Descrieți, cum era cerul, pământul și alte lucruri din cauza luptei lui Făt-Frumos și a Zmeului.

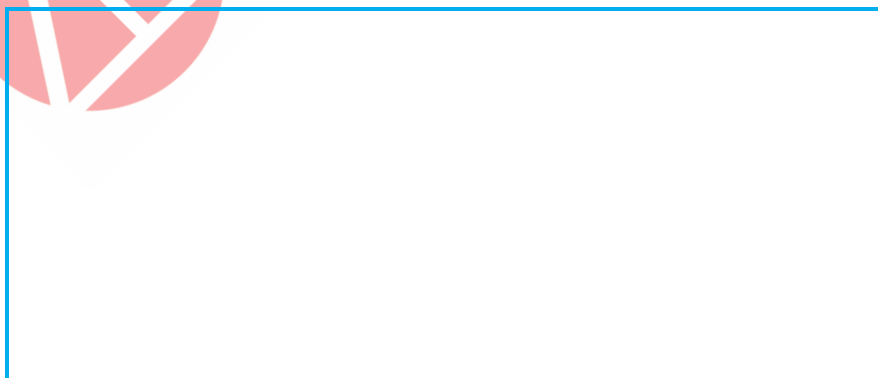
5. Prezentați acțiuni fantastice, de basm, din fragmentul de mai sus.

6. Găsiți și explicați comparațiile din fragmentul de mai sus. *Exemplu:* „ca un foc“.

7. Prezentați starea sufletească a lui Păcală în timpul luptei.

8. Jocul *Povestirea versurilor* din fragmentul de mai sus. Povestiți, cu cuvintele voastre, acțiunile din versurile de mai sus.

9. Jocul *Povestire prin ... desen: Lupta dintre Făt-Frumos și Zmeu.*

10. Cărți recomandate pentru lectura suplimentară:

Înșir'țe mărgărite, de Victor Eftimiu (volumul integral)

Fișă de scriitor

Victor Eftimiu (1889 - 1972)

Născut în Boștița-Albania, scriitor român, are multe scrieri adresate copiilor:

- *basmе*: **Omul de piatră**, **Omuleț**;
- *povestiri*: **Pe urmele zimbrului**; **Dreptatea lui Vodă**;
- *piese de teatru*: **Înșir' te mărgărite**, **Haiducii** etc.

Vocabular:

- *tipsie* = tavă mare, rotundă, uneori artistic decorată;
- *crainic* = persoană care anunță mulțimii poruncile autorităților; vestitor;
- *pețire* = cerere în căsătorie a unei fete;
- *a se pripi* = a se grăbi;
- *crai* = împărat, rege, domnitor;
- *decor* = ansamblu de obiecte ce servesc la crearea cadrului în care se desfășoară un spectacol de teatru, balet, filme.

Crearea epică în proză. Snoava

Nașterea lui Păcală

„Despre Păcală se spune că s-ar fi născut într-un sat de răzeși, situat pe undeva prin centrul Moldovei, ca al treilea fiu într-o familie nici prea avută, nici prea săracă. Cei care au fost de față la venirea lui pe lume au păreri împărțite privitoare la acel moment, care nu poate fi stabilit cu precizie nici în ziua de azi. Unii susțin că Păcală, de cum a dat ochii cu lumea, s-a burzuluiit la ea țipând cu înverșunare. Alții spun că, dimpotrivă, nu a scos nici cel mai palid orăcăit. Cel mai aproape de adevăr pare a fi însăși mama lui Păcală, doamna Păcăloaia. Ea spune tuturor celor care vor s-o asculte că odrasla ei a scos un „ouaacc“ foarte frumos, ca și cum ar fi vrut să cânte. Ca brotăceii. Da, chiar ca un brotăcel. Cert este că, la botez, Păcală a făcut prima șotie. Când preotul l-a scos din cristelniță, năzdrăvanul l-a improșcat drept în față cu un jet de apă, pe care nu o putuse înghiți.

Frații mai mari ai lui Păcală, Păcălici și Păcăloi, creșteau în respect față de părinți și se dovedeau din zi în zi tot mai harnici. Dar și mai ... chibzuiți, ca să nu spun zgârciți. E drept, aveau și minte mai puțină. Oricum, erau de mare ajutor, mai ales tatălui lor. Păcală, însă, care era dragul mamei, pe măsură ce creștea devenea tot mai sturlubatic, mai năzdrăvan și mai poznaș. Câte îi treceau prin cap, pe toate le făcea. Smântânea oalele puse la prins, spărgea ouăle de sub cloșcă, să vadă cât de mari sunt puii, șmotrea pisica și căteii, se cățara prin toți pomii vecinilor. Mai mult decât atâta. Se ducea la biserică și șterpelea de acolo colacii cei mai frumoși și bomboanele de pe colivă. De păcălit lumea, ce să mai spun? Nu era zi lăsată de la Dumnezeu în care să nu facă Păcală câte o boacănă.

Sătenii, însă, îl priveau pe Păcală cu ochi buni și înțelegători, mai ales că el nu-i supăra cu năzdrăvăniile lui; ele nu erau făcute cu răutate sau din răzbunare. Cele mai multe chiar mergeau la inima oamenilor, pentru că le descrețeau frunțile, le mângâiau zilele. «Face el pozne, da-i băiat bun» - aprecia câte unul. «Îi isteț brici» - adăuga câte un altul. «Dacă ar învăța carte ... ar putea ajunge departe» - a merit odată o babă. Și iată că anii au trecut, iar Păcală avea să înceapă un șir lung de năzbâtii“

1. Răspunsunde la întrebări:

❁ Cine era Păcală?

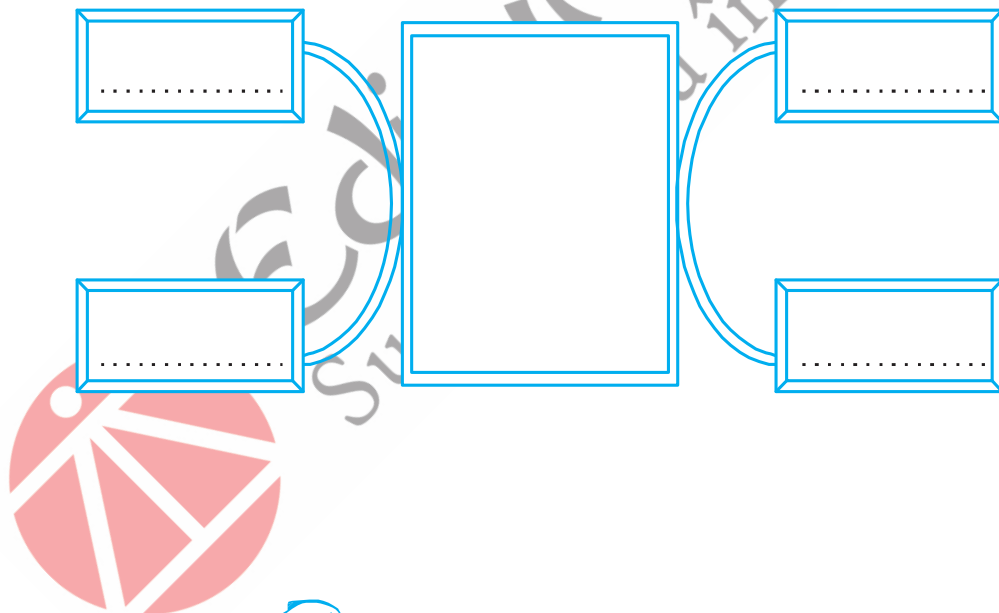
❁ Unde s-a născut el?

❁ Ce părere au sătenii de el?

❁ Ce pare el a fi?

❁ Cum este el de fapt?

2. Realizează un desen, cu chipul lui Păcală. Completează cu însușiri potrivite.

Păcală se bagă în ghiozdanul lui Tândală

„Cum la învățătură nu prea aveau spor și nu puteau să atragă luarea-aminte a colegilor, cei doi mehenghi se dovedeau foarte iscușiți în tot felul de năzdrăvănii. Una mai ceva decât alta. Într-o recreație, după ce chibzuiesc ei îndelung un plan de nouă păcăleală, Păcală îi spune colegului Tândală, de față cu toată clasa:

– Să știi că eu mă pot băga în ghiozdanul tău.

Tândală a râs mai întâi, cu gura până la urechi. Au râs, la fel, și ceilalți colegi ai lor. Apoi a întrebat Tândală:

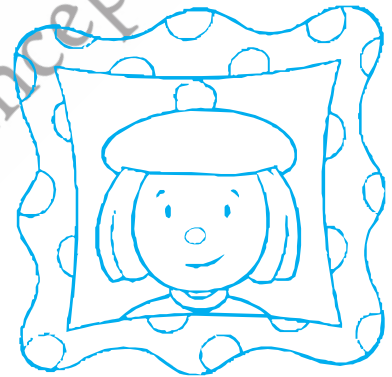
– Cum ai să încapi în ghiozdanul meu? Nu vezi ce lungan ești?

– Nu mă crezi? Am să ți-o dovedesc.

– Cum și când ai să mi-o dovedești?

– Chiar mâine. Cum – ai să vezi atunci.

A doua zi, înainte de prima oră, Tândală a dat să-și scoată caietul și cartea de trebuință. Era liniștit, de parcă uitase ce-i spusese Păcală cu o zi înainte. A pus el caietul pe bancă, a pus și pixul, a mai pus și o riglă în trei muchii, apoi a pus cartea. Din carte, însă, ieșea un colț de carton. A prins acel colț și l-a scos dintre foile cărții. Când colo, ce să vadă? Păcală îi zâmbea dintr-o fotografie și parcă îi spunea: „Vezi că m-am băgat în ghiozdanul tău?”

1. Fișă de lectură

Titlu _____

Personaje _____

Povestirea textului _____

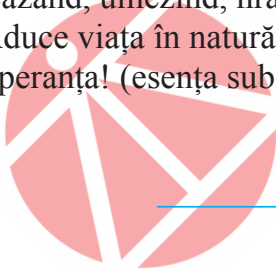
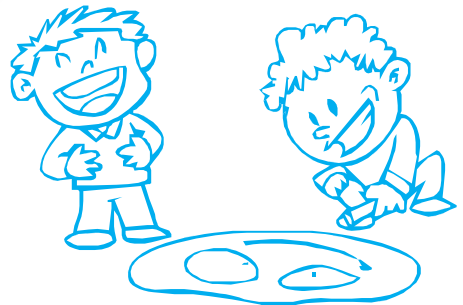
2. Crează o glumă / întâmplare care să-l aibă ca personaj pe Păcală.

3. Cvintete (poezie din cinci versuri) despre Păcală.

- ✓ Subiectul: Păcală
- ✓ 2 însușiri ce descriu subiectul
- ✓ 3 cuvinte ce denumesc acțiuni
- ✓ Un enunț din 4 cuvinte care exprimă sentimentele față de subiect
- ✓ Un cuvânt ce exprimă esența subiectului

Exemplu:

Ploaia (subiectul)
Caldă, liniștită (însușiri)
Căzând, umezind, hrănind (acțiuni)
Aduce viața în natură (sentimente)
Speranța! (esența subiectului)

Creuția lirică în versuri. Poezia despre viețuitoare

Șase pui și-o biată mamă

de Vasile Militaru

„Într-un timp, o rândunică avea-n cuibu-i șase pui
Și privea la ei sârmana ca la chipul soarelui!
De cu zori pornea săgeată, căutând pe deal, pe văi
Hrană pentru puii săi.
Și-n iubire, nu o dată
S-a culcat ea nemâncată,
Dar destul de fericită, că nu s-a întâmplat nicicând
Dintre pui s-adoarmă unul ars de sete sau flămând.
Nici n-a fost mai mândră mamă decât ea-ntre rândunici,
Când văzu-ntr-o zi că puii se făcuseră voinici
Și n-a mai avut odihnă, nici cât ai clipi sub soare,
Până când pe fiecare pui, nu l-a învățat să zboare ...
Dar când toți puteau să plece, încotro voiau sub slavă,
Rândunica istovită a căzut în cuib bolnavă –
Și cu ochii plini de lacrimi, țintă-n ochii fiecui,
Zise celor șase pui:
«Dragii mamei, eu de-aseară simt în inimă un cui!...
Aripile greu mă dor
Și nici vorbă să mai zbor.
Până azi avui putere oricât am avut nevoi
Să găsesc întruna hrană pentru voi ...
Astăzi, fiindcă sunt bolnavă, dragii mamei, se cuvine,
Mari cum v-ați făcut, măicuță, să-ngrijiți și voi de mine.
Și ca nimeni dintre puii-mi să nu simtă că mi-e rob,
Fiecare să-mi aduceți zilnic, numai câte-un bob.
Ale voastre șase boabe milostive, mă vor ține
Până când o vrea cerul să mă facă iarăși bine ...»
Ascultând cuvântul mamei, au zburat cei șase pui
Și-au adus, vreo șase zile, fiecare bobul lui ...
Mai departe însă puii, beți de-al slăvilor înalt,
Fiecare având nădejdea că-i va duce celălalt,
N-a mai adus nici unul bobul, și, uitata mucenică
A murit atunci de foame, cea mai sfântă rândunică!
Și-a rămas de-atunci povestea tristă, neluată-n seamă,
Orișicui ai sta s-o spui:
Că o mamă își hrănește șapte, opt sau zece pui,
Însă zece pui, adesea, nu pot toți hrăni o mamă.“

